

Forfatter: Madsen, Anders

Titel: BREV TIL: Gøye, Birgitte FRA: Madsen, Anders (1571-08?)

Citation: Madsen, Anders: "BREV TIL: Gøye, Birgitte FRA: Madsen, Anders (1571-08?)", i *Breve til og fra Herluf Trolle og Birgitte Gjøre (1. bind)*, Hos V. T Han in G & Appel., s. 505.
Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-000667830-000-shoot-L0006678300000186.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Breve til og fra Herluf Trolle og Birgitte Gjøre (1. bind)

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

(Aug.?) 1571.

Anders Madsen til Birgitte Gjøe.

Han anmoder indtrængende Fru Birgitte om at tilbagegive ham en Del af de Penge, hun ved Retsforfølgning har fravundet ham, hvilket efter hans Overbevisning er sket med Urette. Han nødsages ellers til i sin Trang at henvende sig til andre om Hjælp.

Minn ydmige helssenn altid met wor herre. Kere frue Bergithe Gøe, er min ydmige bønn till ether, attj wille for gudz skild oc for thenn macht, gud haffuer wndt ether, tillgiffuer(!) oc forlader, hues wnde menisker haffuer forfførtt meg for ether wdenn skild i nogen made, huilcke thenn retfferdige gud er mynne wittne, attj haffuer giortt meg stor obennbarliig wrett, huilcke ieg giiffuer ethers egenn frome hiertte ssielffuer att betenncke. Y haffuer stundett effther minn ere oc ssidenn skathett meg mynne pennding aff, huad rett y haffuer hafftt ther till, thett wiid y well ssielffuer, minn regenskab giorde ieg, ssom will were s. 506bekiend bode for gud oc meniskenn, oc ichj ieg wid y nogenn made att haffue thienntt ether wtroffligenn, saa sanntt hiellp meg thenn leffuendis guode gud, huilcke meg oc forhobis, y skall ickj andit beuisse thenne dag, ssom ieg nochssom haffuer giiffuett ether till kiende tiidth och offthe, dog haffuer ieg huerckenn mothe wederffaris thenn dell, chrestligt eller rett er¹. Y skulle iickj saa haffue fanngit mine pending, haffde thett ichj werit for the fatige mend thieris skild, i hennge saa hartt paa, thij er min ydmige bøn till ether, attj wille raadslæe ether mett gudt och ethers egenn hiertte, attj kunde finde paa then diell, rett er, och giøre meg fatige karll ingenn wrett, thett er ieg giernne begierenndis for guds skild, oc skall thett ennd och were ether ssielffuer gaffuenlige oc radelige, attj skiiller ether wid thenn diell, i haffuer ingenn rett tiill, att ieg icke skall giffues aarssag tiill ether dagligenn att haffue beklaffue bode for gud oc menisken. Ieg skulle lonng ssidenn haffue hafft bod huos ether, saa haffuer ieg altid weritt y thett miening, attj skulle aff enn gudfrøgtige hierte mildis emod meg, oc ickj saa ganndske haardeligenn offuer falde meg oc saa sore forarme, wdenn i haffde ther rett tiill. Kere frue Bergiitte Gøye, giører nu for guds skild oc giffuer meg nu ett gott s. 507suar, som i wille, att gud skall wiide ether bøn, nor y rober tiill hanom i nød oc trang. Meg fatige karll trennger nu hartt, kiende gud allenne. Thj pending, ieg gaff ether, staar enndnu wbetald, thj nødis meg nu tiill att besøge guode gudsfrøgtige menisker, ther wille hiellpe meg i min store tranng oc nødt, wdenn i wille nu forbarme ether offuer meg. Giffuer meg nu ingenn aarssag till wider att klaffue minn nødt, huilcke gud allmecteste kiende, ieg giør saare nødige. Hanom ieg will haffue ether ewindelig befallitt till liiff oc ssell. 1571.

E. y. t. a.

Annders Matzenn.

Udskrift: Erlig, welbyrdiige och gudffrøgtige frue, frw Bergiitte Gøye gannske ydmige tiill schreffuett.

Orig. med Segl i Rigsark., Adelsbreve XXII. 16.

[BILAG I.]

Huad beswering och tilltalle frw Birgete Gøye haffuer till Annders schriffuer.

For thett første wdj hanns regiester finndis inngenn forskiell eller adskiellnit emellom daller och marckstøcker, huerkenn wdj inndtegtt eller wdgifftt.

Item finndis wdj hanns regiester att werre miere forterit wdj aar ennd i fiøurdtt wdj borigstoffuenn ij te, j otinng, j punnd smør.

Item haffuer forne Annders schriffuer icke ladit thienereenn yde thieris gaardfestinngs øxenn och sagfald øxenn saa ferdig¹ som thett sig buorde, menn hand forbytte och forhandelit med thienereenn nogenn smaa hede øxenn, som epher følger.

Item wor Mortenn Nielsenn i Naldall² fru Birgete j oxen pligtig, som hand gaff Anders schriffuer vj daller i mønntt for, oc Anders schriffuer ytte enn oxen for hanom aff forne hiede øxenn.

Item wdj lige made anamit aff Per Pouelsenn wdj Hølcke for ij øxenn, hand wor fru Birgete skøldig, ij wnge stude och xij marc och yte for hanom aff sinn egen stude.

s. 508Item ytte hannd for Matz Degenn i Bostrup¹ enn oxen, som hannd gaff hanom vij ørte byg for.

Item ytte hand for Rasmus Skouffogit wdj Wstrup² enn aff sine egen øxenn, som hand gaff hanom ij wnge stude for, och gaff Annders schriffuer hanom j daller till.

Item Rasmus lull i Giesinng³ gaff hanom vj daller for j oxen, som hand ytte for Erick Seffrinnsenn i Wedslett⁴.

Item Wilom Pouelsenn i Suinnsager⁵ wor fru Birgete skøldig j oxen, thend gaff hand Anders schriffuer vj ørte

Madsen, Anders, *Breve til og fra Herluf Trolle og Birgitte Gjøe (1. bind)*,

byg for, och hand ytte enn aff sinn egenn stude for hanom.

Item Mickell Crestennssenn i Farstrup⁶ gaff Anders schriffuer for enn stud, hand ytte for hanom, en wngstud ij ørte byg.

Item ytte Anders schriffuer en stud for Thomis Staall i Fogstrup⁷, som hand gaff hannom en lidenn suinn och enn wngstud for, end gaff forne Thomis hanom enn ssuin forlods.

Item findis brost paa the øxenn, hand haffuer kiøbtt aff lens Birck i Kielstrup⁸, som hand haffuer indschreffuene for xiiij daler, och haffuer quitierit med hanom wdj kornn, forne lenns Birck wor skøldige for xiiij daller enn marck och ther till giffuit hanom viij β, finndis brost for j daller.

Item tog hand aff Seffrinn Salle i Nebell⁹ en gallt, att forne Sefrinn motte lade sinn suin gaa paa fru Birgetes skoff, huilckit hinndis fogit lenns Birck haffde forbodit paa forne fru Birgetes wegne, och lod same sinn galt gaa medtt wbrend paa skoffuenn.

Her epter følger huad kornn, forne Anders schriffuer haffuer ytt for bøndernnne paa Ringkloster, och aff huem hand thett kiøbtt haffuer, och for huem hand haffuer ytt.

Item for lenns Seffrinnsenn i Haffrumm¹⁰ ij ørte byg, som hannd kiøbte aff Seffrinn Nielsenn i Hølcke.

Item for Thomis Staall i Fogstrup j ørte rug, som hand kiøbte aff Seffrinn Poulssenn i Hiordbierig¹¹.

s. 509Item for Thomis Staall i Fogstrup j ørte haffre, som bleff kiøbtt aff lørgenn lennsenn i Asenndrup¹.

Her epter følger huos huem Annders schriffuer haffuer wdleiett øxenn och anndit.

Item haffuer Per Nielsenn i Bostrup j plogoxe aff hanom.

Item Per Pouelsenn haffuer iij øxenn till plogenn, och wor thett the tho, hand fick i thett bytte, och for the andre ij øxenn schulle hand giffue hanom j ørte bygh, och strax ther eptther døde enn ther aff, huilcken hand mote betalle hanom epther hans egenn wilge.

Item haffuer Rasmus Otsenn i Brørup² j orte byg, som hand kiøbte aff hannom.

Item Søffrinn Matzenn i Hølcke j ørte byg, hand kiøbte aff hanom.

Item aff Annders och Peder Ericksenn xxij sk. bygh, hand kiøbte aff thennom.

Item Seffrinn Seiersenn i Hølcke føde enn fuolle for hanom wdj winnter.

Item kiøbte hand aff Rasmus Mickelsønn i Wstrup enn studtt for

ii ij marc, item iij ørte byg skipenn viij alb.

Item haffuer hannd liginndis wdj Stougaardtt³ iij ørte bvgh oc ij sk., item enn stud.

Item iij ørte byg huos snedickerenn i Wstrup oc iij sk.

Item huos lep Seffrinnsenn xxxij sk. bvg, skipenn for iij β.

Item huos Seffrinn Pouilsenn iij ørte mailt, j oxe, j kallff, j suin.

Item kiøbte hand aff Per Seffrinnsenn i Hølcke xj sk. byg, skipenn viij alb., item j les hiø, ther fick hand inthett for.

Item haffuer hand huos Pouell lennsenn ij plogstude, j pdt. malt, bockekid.

Rasmus lensenn j bockekid.

Item huos Seffrinn Rasmusenn i Hølcke ij bockekidtt.

Item haffuer hand tagit aff lørgen lenssen i Thorild⁴ v ørte iij sk. byg for j fiering smør, som hand schulle haffue ytt her wdj kloster.

Item aff lenns Crestennsenn ibidem v ørte iij sk. byg for j fiering smør, hand schulle haffue ytt her wdj klosterit.

Item haffuer handt tagit (sic)

Paaskrift: Annders schriffuers handdell.

Orig. i Rigsark., Personalhist. Sami. 1523—1600, Trolle.

s. 510[Bilag 2.]

Ieg Anders Matzssenn etc. bekiendis oc kiennder mett thette mit opne breff oc egenn handschriftt, att thet førsthe ieg kom tiill erlig oc welb. frue, f. Biirgitte Gøye oc muntligen oc handligen tiillsagde hinder min thro thienisthe, att ieg vdj alle maade schulle wiide oc ramme hinder hindis gaffnn oc beste oc affwerge hinder oc hindis oc alle thi, som hun mett retthe hantheffue oc forsuare will, tha samme thiidt eblant mange adschiillige artichler, hun mig forholthe, huor epther ieg mig vdj alle maade skulle epther retthe oc skicke, thett første oc høgiste war thette, huilkit ieg icke kunde benechthe, att hun forbødt mig, att ieg schulle aldellis ingen handling eller wandling haffue mitt nogenn aff hindis thienere, enthenn vdj kiøb eller ssaill, som er mitt øxsenn eller kornn v nogenn maade, paa thet att hindis fattige thienere icke ther mitt schulle besuigis oc forskuffis eller vdj ander maade mitt nogenn aager besueris, paa thitt atthe arme stackarle maatthe bliffue widt magt oc lige, oc tiillsagde mig att skulle skicke mig vdj mit kaldt erligen, throligen oc well, hun schulle oc wille mig well saa throligen oc redligen løne, att ieg icke vdj noger maade haffue hinder att beschulde enthenn for gudt eller menischen, huilkit ieg oc icke heller vdj noger maade wiidt eller kand beschulde hinde andit endt thit, som erligt oc christligt er. Doch vdaff min vanselhelse oc skrobelig nathur kiendis ieg mig sligt emodt hindis gode forbudt att haffue mig groffueligen forsehet, som er først, att huor nogenn aff hindis thienere epther thet register optegnelse[s] liudellsse, som hun lodt frambære for erlige oc welburdige Hans Iohansen ¹ tiill Fobizslet, Iacob Sefeld tiill Wisborg, Knudt Mogensen slotzfogit paa Bugholm ² oc docter Oluff Jacobssen, liudendis eblant andit, att huor nogen af forne thienere wor hinder enn oxen pligtug, tha tiilthog ieg mig aff thennum vj daller eller oc vj orther biug for samme oxen, oc ieg en andenn vdj thitt stedt for thennum ytthe, huor ieg thendt for iijj eller v daller kunde bekomme, paa thet ieg wiste min fordell oc egen nøtte ther mett att forbedre, huilkit ieg bekiender altsamens emodt hindis forbudt oc willge att haffue giortt, ssom forskreffuet staar. Sameledis att huor nogenn aff forskne thienere epther samme registers liudellsse war hinder kornn oc landtgiille pliigtug, tha the ocsaa vdj liige maade mitt mig forhandlede, att ieg for thennum schulle yde samme landgille, som ieg ocsaa giorde, paa thitt att ieg wiste min gaffnn oc fordell ther mitt vdj saa maade, at ieg vnderthiiden aff thennum oc andre hindis thienere kunde kiøbe skpe biug for viij album iij β, som ieg for thennum vdj saa maade ytthe, oc igienn motthe s. 511giffue mig effther landtkiøbs ¹ oc thorg kiøbs leylighet vj β, vij β for skpen, huilkitt oc alt war emodt hindis forbudt, som forskriffuit staar, oc mig min egen nøtthe oc fordell ther mett att søge. Disligiste haffuer ieg thagit aff en aff hindis thienere epther forskrne registers liudellsse itt suin, at samme thienere motthe selige hans øxsenn, huem handt wilde, doch vanschet att ieg paa hindis wegne war tiillthrott att schulle kiøbe hinder oxsen oc synderligen hoss hinders egne thienere, huilkit ieg vdj alle thisse forskrne artichler icke kiendis mig saa throlig oc christlig att haffue thient hinder, som thet sig bør, menn bedendis hinder, att hun først for guds schuldt oc forne gode mends bøn schuldt will tiillgiffue oc forlade mig, huis ieg mig vdj slige eller ander maade modt hinder forsehet haffuer, oc bekiender ieg mig oc bepligther widt min gode thro, ære oc loffue, att for slig min wanhimells brøst schuldt oc forsehelse schall giffue forne f. Biirgitte Gøye x gode ydeføre ² øxsenn nu ad s. Michils dag først komendis, disligiste att giffue hinder xxx gode, gamle, vforfalschit enchit ³ daller inden dag iij vger, disligiste att giffue hinde tiill samme thiidt xiiij gode, gamle daller for ij øxen, som ieg haffde kiøpt for hindis pendinge, oc hun mig igien antuordit, ther the ware stallit oc icke kunde gaa for fult vdj driffen etc., doch her hoss vanshendis huis hun kunde støde sig paa vdj mit regenskab, som hun anamit haffuer, huilkit ieg epther the fiire mends breff oc segell, som haffuer sagt gode for mig, schall fult giøre. Tiill windis biurd trucker ieg mit signet neden for thette mit opne breff oc egen handtschriftt, oc wij epterschreffne Rasmus lull i Gessing, Niels Andersen i Hulkj, Moens Perssen i Ring oc Oluff Jørgenssen ibidem trucker oc wore signether her neden oc skulle doch staa vdj thit løffte, wij oss førre haffuer forskreffuit vdj for forne Anders Matzsen. Datum Rinng closter loffuerdagis thendt 8 iulij anno mdlxx.

Koncept i Rigsark., Adelsbreve XXII. 15, skrevet med en anden Haand, end den, hvormed Anders Madsens Breve til Birgitte Gjøe, Christen Skrifer og Anne Abildgaard ere skrevne.

[BILAG 3.]

Minn ganndske wennliig helssenn nu och altid forssennd medtt wor herre. Kere Christen schriffuer, ssunderliig guode wenn, nest mynn wennliig tackssiigelisse for møgenn ere och gott, ssom thu meg s. 512altiid y ssaamange made giortt och beuest haffuer, huelckett ieg altid gerne igienn medt thig forskolle wiill vdj alle the made, ieg kanndt, aff hues y mynn ringe magtt er, om gudt wiill giiffue nade, att ieg maa en ssinde kome aff thenne elendighied, ieg er komen wdj. Kere broder, wiille thu well giøre och were ett hiemligt boed tiill dogther Olluff ¹, att hand wiille haffue wanderett wd tiill frue Anne, Erick Lanngis ², y morgenn tiill Aarhus, thj hun wiille saa gerne talle med hanom, dog skall hannd ichj lade sseg bemercke andett, end hand haffuer andere erennde ther wd paa ssin egenn wegne. Kere broder, ssom thiig well

fortenncker om the vj daller, Sseffrenn Persen y Lynngby ³ er meg skiilduge, nu talde ieg med hanom y ssistenns om thenom, tha ssaftde hand att haffue kiøfft biog for thig med ssame pening, wiille thu haffue giort ssom enn goed wenn och ssendd meg thenom nu med mynn fader. Hues thiig och meg er emellom, thett skall thu well fanng, thj meg forhobis, thett maa enn ssinde bliffue gott. Disligeste hauer ieg j wng stud y Bostrup huos Pouell Kiortt och enn y Hølche mølle, wille thu haffue giortt ssaa well och flidt meg ett boed tiill Nalldall med thenom, tha haffde thu giortt møgett well, om thett er thiig møglitt. Iep lßssen y Wdstrup, huos hanom haffuer ieg enn galltt, ssom ieg kiøfftte y fiøer, war enn tiende griiss, thenn wiill ieg giiffue thiig, mynn merck er paa thenn. Sseffrenn Persen y Lyngby er meg j galt skildug for mynn prouist lam, ieg skulle haffue hafftt huos hanom y fiøer, thenn maa thu och haffue. Giør nu well och byud meg ett ord eller thou till nu med mynn fader om ald leglighet, ssom ieg thiig tiill tror. Ther kom ett breff tiill Claus Huitffeld ⁴ y ssestens med Olluff Iørgensen y Ring, ieg ssaa well, attu haffde schreffuett thett, will thu giøre ssom enn trofast wenn och byude meg till, huad ther war schreffuit wdj paa myne wegne, thj ieg formerthe well stragst, thett lyude om meg. Giør nu wdj alle made, ssom ieg thiig till tror. Ieg wiill thiene thiig igienn nest guds hiellp, thj ieg tror wist, att ieg enn ssinde forwinder thenne forfølgeisse, ieg nu lider wskildug i alle made, kynde gud, hanom ieg wiill nu och altid haffue thig ewendelig beffallitt. Schreffuett y Tiøckskoff ⁵ tissdag nest for ssermiere wor frue dag aar 1570 ⁶.

Anders Matssen.

s. 513Kere broder, maathu wide, att frue Anne bliffuer v Aarhus tiill ssøndag, thett maa thu ssiige dogther Olluff.

Udskrift: Minn ssiinderliig guode wenn och broder Chrestenn schriiffuer y Ring kloster, ganndske wennligenn tiill schreffuett.

Orig i Rigsark., Personalhist. Sami. 1523 — 1600, Birgitte Gjøe.

[BILAG 4.]

Minn ganndske wennliig helssenn nu oc altid forssend mett wor herre. Kere iomffrue Anne Abellgaard, ssinderliig guode wenn, betacker ieg ether saa ganndske gerne for ald ere och gott, ssom y meg altid giortt och beuest haffuer, huilckit ieg altiit tienestligenn igienn aff mynn rinngge formouge mett ether forskille [will] vdj alle the made, ieg kanndt. Kere iomffrue, er mynn ydmige bønn tiill etter, attj wiille for gudz skild hielpe meg mett ett gott ord huos thenn guode frue, frue Bergythe Gøye, att ieg motte fanng[e] hindis wenskab igienn, oc i wille were mitt bod till thenn guode iomffrue Kiersten ¹, att hun wille enn och lege ett gott ord ther huos, ssom ieg hinder tiill troffuer, oc giffuer thett meg enn stor wndere, att thenn guode frue haffuer saa suar enn hiemeliig had tiill meg, thj ieg wiid, saa sandeliig hielp meg thenn leffuendis, rettfderdiige, guode gudt, inthett att haffue giortt, ther hindere kunde were tiill fortørnelse i nogenn made, dog haffuer hun vdenn ald nade offuer faldenn meg fatiige karll, ssom ieg war thenn slemiste meniske, ther nogenn siinde kunde gaa paa iordenn, huilcke ieg haffuer gud allmecteste allenne att beklaffue, huad rett meg fatige karll er wederffaren, ieg kann inthett haffue thenn guode frue att beskille i nogenn made, huad hun haffuer giortt, thett haffuer wnnnd radgiiffuer egiitt hindere tiill och ichj kunde were thieris knett ², huelcke gud well wdj ssinn tiid straffer. Kere iomffrue Anne, attj wiille end och ssaa giffue hinder tiill kinnde, att thenn guode frue wiille sseg raadslae mett thenn wisse, rettfderdiige gudt och hindis egenn hiertte, om hun kann haffue rett tiill the pennding, hun haffuer skathett meg fatige karll fraa, att hun skulle ingenn wrett giøre meg. Ieg tror inthett, att hun kand haffue thenem mett enn guod samuitiighet, thj skall thett were hindere gott, att hun giffuer meg thenom igienn. Ieg ssiider saa ganndske hartt y giel for thenom, kinnde gud allmecteste allenne, oc hanem ieg haffuer att beklaffue thenn stuore wrett, meg er wederffaren, oc ssender ieg ether ett breff, ssom ieg haffuer schreffuett frue Bergitte s. 514tiill, attj wiille well giøre och anntuorde hinder thenn. Giører nu her vdj, ssom minn guode troff er tiill ether. Vdj alle the made, ieg nogen tiid kann thienne ether aff minn ringe formoge, skall i altid finde meg ganndske redbornn(!) ssom etthers egenn thienner. Her mett will ieg nu oc altid haffue ether gud allmecteste beffallitt. Schreffuitt thenn 26 dag augustj mdlxxj.

Annders Matzen, s. ¹

Kere iomffrue Anne, giører nu well oc tiill hiellper, att thenn guode frue wiille mildis offuer meg fatiige karll oc giffue meg ett gott suar igienn, saa skall gud were hindere vdj lige made baremhertig och guod igienn. Huad beskien then guode frue wille giffue meg, mothe ieg fanng thenom tiill her Tamis y Torilldt ².

Udskrift: Erlig och welbyrduge iomffrue, iomffrue Anne Abellgaard, minn ssinderliig guode, guode wenn ganntzse wennliigen tiillschreffuitt.

Orig. med Segl i Rigsark., Adelsbreve XXII. 17.